

România a avut și în 2021 cel mai mare deficit de încasare a TVA din UE, 36,7%

Conform celor mai recente cifre privind deficitul de încasare a TVA, statele membre UE au pierdut venituri din TVA în valoare de aproximativ 61 de miliarde de euro în 2021, o scădere de aproximativ 38 miliarde de euro fata de datele revizuite din 2020, majoritatea statelor membre UE înregistrând progrese în asigurarea conformării la plata TVA, se arata într-un raport publicat marti de Comisia Europeana.

Suma de 61 de miliarde de euro reprezinta venituri pierdute din: fraudă și evaziune în materie de TVA, practici de optimizare și evitare a TVA-ului, falimente nefrauduloase, insolvente financiare și greseli de calcul.

Disparitățile între statele membre UE s-au menținut în 2021, România a înregistrat cel mai mare deficit de încasare a TVA, cu o pierdere de 36,7% din veniturile din TVA, urmată de Malta (25,7%), Grecia (17,8%) și Lituania (14,5%). Cele mai reduse deficite au fost înregistrate în Țările de Jos (minus 0,2%), Finlanda (0,4%), Spania (0,8%), Estonia (1,4%) și Slovenia (2%). În 2020, România a avut de asemenea cel mai mare deficit de încasare a TVA, dar primele estimări pentru 2022 sugerează o îmbunătățire a situației TVA, anunța Comisia Europeana.

În termeni nominali, în 2021 cele mai mari deficite de încasare a TVA au fost înregistrate în Italia (14,6 miliarde euro), Franța (9,5 miliarde euro) și România (noua miliarde de euro).

În timp ce unele pierderi de venituri sunt imposibil de evitat, acțiunile decisive și răspunsurile politice direcționate ar putea face o diferență reală, în special atunci când vine vorba de digitalizarea sistemelor fiscale, raportarea tranzacțiilor în timp real și plata electronică, se arată în raport.

Raportul examinează în special România, unde deficitul de încasare a TVA rămâne ridicat și în mare măsură neschimbat de-a lungul mai multor ani. Din 2000, primul an în care s-a publicat studiul UE privind decalajul TVA, deficitul de încasare a TVA a fluctuat peste pragul de 30%. În plus, deficitul de încasare a TVA a fost substanțial mai mare decât în orice alt stat membru în întreaga perioadă dintre 2000 și 2021. Între 2013 și 2021, acesta a variat între 33,2% și 39,7%.

Decalajul a rămas ridicat, în pofida condițiilor favorabile pentru îmbunătățirea conformării la plata TVA. Per total, între 2013 și 2021, economia României a crescut cu 34% în termeni reali. Mai mult, Guvernul a redus în mod semnificativ sarcina TVA prin reducerea cotei standard standard cu 4 pp în ianuarie 2016 și cu încă 1 pp în 2017. Această schimbare semnificativă a cotei nu a avut niciun impact vizibil asupra evoluției conformării la plata TVA.

Acțiunile întreprinse de administrația română sunt în concordanță cu acțiunile întreprinse de Letonia, Ungaria, Polonia și Slovacia. În încercarea de a elimina fraudă intracomunitară realizată prin intermediul unor firme fantomă (Missing Trader IntraCommunity - MTIC), România a introdus și extins mecanismul intern de taxare inversă (în 2013 și 2016).

De asemenea, România a introdus un mecanism obligatoriu de divizare a plății pentru persoanele impozabile și instituțiile publice care au restante fiscale sau care fac obiectul procedurii de insolvență. Mecanismul a fost în vigoare între 2018 și 2020. În plus, în 2018, România a introdus case de marcat electronice pentru firmele mijlocii și mari.

Măsurile similare introduse, situația macroeconomică, precum și alți factori, cum ar fi popularitatea plăților digitale sau indicele de corupție, nu disting clar România de grupul de state membre care au înregistrat o îmbunătățire semnificativă a conformării la plata. O diferență pronunțată se constată în raportarea digitală a tranzacțiilor cu TVA între România și cel din urma grup. Spre deosebire de Letonia, Ungaria, Polonia și Slovacia, până în 2022, platitorii de TVA din România nu erau obligați să-și raporteze datele de tranzacționare.

Acest lucru, în schimb, a avut probabil un impact negativ asupra eficienței aplicării impozitelor. În plus, auditurile fiscale au fost considerate ineficiente conform standardelor internaționale. Cu toate acestea, Agenția Națională de Administrare Fiscală și-a schimbat recent modul de operare. Începând cu 2022, companiile mari sunt acum obligate să-și transmită informațiile fiscale prin noul sistem SAF-T. Sistemul a fost extins în continuare la întreprinderile mijlocii (din 2023), iar din 2025 va fi introdus și pentru companiile mici. Estimările rapide indică o scădere a deficitului de încasare a TVA în 2022 cu aproximativ 1,5 puncte procentuale (pp). Cu toate acestea, impactul introducerii nu va fi probabil vizibil decât la o dată ulterioară, când estimările de conformitate pentru anii următori vor fi disponibile.